

Při použití minulého času se i(i) / y(y) v koncovkách sloves řídí tzv. shodou přísudku s podmětem. Koncovky se tedy řídí rodem a životností podmětu:

Podmět	Koncovka	Příklad
Mužský životný v mn. č.	Měkká koncovka i	(ti) Muži pracovali.
Mužský neživotný v mn. č.	Tvrdá koncovka y	(ty) Stroje pracovaly.
Ženský v mn. č.	Tvrdá koncovka y	(ty) Ženy pracovaly.
Střední v mn. č.	Pozor! v koncovce není i/y, ale a	(ta) Zvířata pracovala.

Problém nastává, když je podmět několikanásobný a jednotlivá podstatná jména v podmětu jsou různého rodu a životnosti. Pak se řídíme těmito pravidly:

a) Pokud je v podmětu alespoň jedno jméno rodu mužského životného (v jednotném nebo množném čísle), pak bude v přičestí měkká koncovka **i**.

Města, firmy i prezident reformu uvítali.

b) Pokud v podmětu není žádné jméno rodu mužského životného, pak píšeme v přičestí tvrdou koncovku **y**.

Postele a křesla byly ten týden ve slevě.

Toto pravidlo platí i v případě, že se několikanásobný podmět skládá ze jmen rodu středního a alespoň jedno z nich je v jednotném čísle.

Polsko a Rusko vyjednaly dohodu.

Koťata a štěně si spolu hrály.

c) Pouze pokud jsou všechna podstatná jména v podmětu středního rodu a v množném čísle, pak jediné píšeme v koncovce přičestí **a**.

Košťata a vědra byla uložena v komoře.

Pamatuj!!!

Ve v koncovkách sloves času přítomného nebo budoucího píšeme vždy -í (bez ohledu na podmět).

Slunce pálí. Žákyně neví. Děti pádí. Hokejisté válí. Ženy zapálí oheň.

Podmět	Přísudek	Koncovka
jakéhokoli rodu	sloveso v čase přítomném nebo budoucím	(ti, ty, ta) spí
RMŽ (ti páni)	sloveso v čase minulém	(ti) spali
VŠEOBECNÝ (ti všichni)	sloveso v čase minulém	(ti) spali
RMN (ty lesy)	sloveso v čase minulém	(ty) spaly
RŽ (ty ženy)	sloveso v čase minulém	(ty) spaly
RS (ta města)	sloveso v čase minulém	(ta) spala
děti, oči, uši (ty)	sloveso v čase minulém	(ty) spaly

Dopiš k přísudkům vhodné podměty v čísle množném.

(ti) spali	(ty) spaly	(ta dvě) spala	(kdokoli) spí

Vyhledej podmět, doplň koncovku.

věta	podmět (kdo?co?+přísudek)	ukazovací zájm. - rod
Vzor: Na kopci stály dva kostely.	kostely	ty - MN
Chlapci čekali na hřišti.		
Nečekaně se rozezněl zvony.		
Na louce rozkvetl pampelišky.		
Města se zahalil do mlhy.		
Děti si přinesl oblíbené hračky.		
Slunce dnes příšerně pál.		
Žáci splnil všechny úkoly.		
Oni mi odnesl mé věci.		
Na stole ležel věci.		
Pod lípou seděl sousedi.		
Tatínkovi se ztratil klíče.		
Zapomněl jsme na přátele.		
Střechy se pokryl sněhem.		
Zmizel mi všechny peníze.		
Počítače pracoval dvě hodiny.		
Hodiny nečekaně spadl na zem.		
Hráči si vyměnil dresy.		
Zahradnice sáz rostliny.		
Ony neuměl vařit.		
Přátele se konečně shledal.		
Všechna kola se rychle roztočil.		
Kamarádi se vydal na hřiště.		
Vozy s obilím konečně zastavil.		
Maminky uvařil skvělé jídlo.		
Pádla se ponořil do vody.		

1. Učitelé měl_ rádi svoje žáky.
2. Celý život jsme kolem něj skákal_.
3. Ploty ohraničoval_ všechny pozemky.
4. Žáci se do školy těšil_.
5. Děti dostal_ domácí úkol. Pozdě večer si na to vzpomněl_.
6. Ostravské doly nabízel_ mnoho pracovních míst.
7. Drahekamy zdobil_ drahé šaty.
8. Ostrovy ležel_ blízko u sebe.
9. Za kabinu se připojoval_ návěsy.
10. Tváře návštěvníků odrážel_ jejich náladu.
11. Chemické pokusy ohrožoval_ celou školu.
12. Sourozenci se v dospělosti nestýkal_.
13. Lampy dlouho svítil_, ale večer zhasl_.
14. Ve škole se rozšířil_ kapesní krádeže.
15. Všechny školní tabule nepříjemně skřípal_.
16. Třídní srazy se konal_ na stejném místě.
17. Citoslovce se často procvičoval_.
18. Bubáci děti strašil_ celou noc.
19. Světla stále svítil_.
20. Zbyl_ nám jen halíře.
21. Můj přítel a jeho dcera k nám přišl_ na návštěvu.
22. Parkoviště se rychle zaplňoval_.
23. Nadpisy informoval_ o obsahu kapitol.
24. Vydělával_ stále více peněz.
25. Přepadl_ ho nečekané bolesti.
26. Ředitelka a učitelé spolu dobře vycházel_.
27. Prezident a jeho poradci se často radil_.
28. Všechny hlavy se kvůli shodě podmětu s přísudkem zavařil_.
29. Lékaři věnoval_ ženě veškerou péči.
30. Na Velikonoce se pekl_ mazance.

Označte vhodné přísudky:

Lékaři léčili - léčily - léčila.

Kuřátka spali - spaly - spala.

Jablka shnili - shnily - shnila.

Lesy šuměli - šuměly - šuměla.

Hvězdy svítily - svítily - svítily.

Kamarádi utekli - utekly - utekla.

Květy zvadli - zvadly - zvadla.

Šelmy zabíjeli - zabíjely - zabíjela.

Předpovědi nevyšli - nevyšly - nevyšla.

Chlapci utíkali - utíkaly - utíkala.

Doplň:

kohouti kokrhal_ , květy se rozvil_ , psi štěkal_ , klasy zrál_ , vlaky se rozjel_ ,
drahokamy se třpytil_ , ptáci poletoval_ , vrabci štěbetal_ , rohlíky byl_
upečen_ , diváci tleskal_ , uhodil_ mrazy, vozy rachotil_ , potoky hučel_ ,
rodiče se radoval_ , zvonky zvonil_ , stromy ševelil_ , hadi syčel_ , motýli
poletoval_ , muži pracoval_ , topoly šuměl_ , brouci lezl_ , listy opadal_
čmeláci bzučel_ , traktory vyjel_ , rybníky zamrzl_

Před domem na děti už čekal__ kamarádi. Ohromné psy vedl__ dvě malé
holčičky. Ovce na salaši zručně dojil__ dva bačové. Jako šneci se táhl__ unavené
děti domů. Kočky jsme už neviděl__ několik dnů. Peřiny jsme vynášel__
vyvětrat na slunce. Děti musel__ rodiče občas pochválit, aby jim dodal__ chuť
do učení. Děti musel__ rodiče poslouchat na slovo, jinak by jim nedovolil__
chodit s kamarády ven. Pytle s bramborami stál__ ještě na dvoře, kam jsme je
včera složil__. Pytle nosil__ bratři do sklepa na zádech. Oči táborníky pálel__,
protože z vlhkého dříví se valil__ oblaka kouře.

Kluci hrál__ hokej. Holky spal__ na zemi. Odešl__ hned večer. Přivítal__ jsme se s maminkou. Petrovi se ztratil__ klíče. Stovky lidí se smál__. Dělníci nosil__ pytle. Děti si hrál__. Bledule již odkvetl__. Vlci lovil__ slepice. Lišky vnikl__ do kurníku. Pádla se nořil__ do vody. Měštům hroz__ bankrot. Všichni se rozesmál__. Dveře se otevřel__. Sportovce překvapil__ tuhé mrazy.

Děti se vypravil__ do divadla. Ozval__ se tlumené tóny. Pilně jsme se učil__. Na trávě se pásal__ husy. Rodiče to myslel__ dobře. Žáci odjel__ na hory. Příkopy se zazelenal__. Davy lidí proudil__ ulicemi. Rozkvetl__ první sněženky. Včely poletoval__ z květu na květ. Hoši je pozoroval__. Kam jste šl__? Kolotoče se rozjel__. Koně řehťal__.

Smrky voněl__. Kos__ zpíval__. Houbaři prohledával__ křov__. Ve stínu bříz__ se skrýval__ hřib__. Na pasece sbíral__ chlapci maliny. V mláz__ odpočíval__ jeleni. Sysl__ se schoval__ do díř__. Na větv__ se mihl__ veverka, po zem__ pobíhal__ myška.

Zapomněl__ jsme si vzít deštník. Cyklisté by měl__ jezdit po v__značených stezkách. Medvíďata se honil__ okolo stromu. O ruku krásné princezny se ucházel__ tři princové. Sestry se mezi sebou často hádal__. Soudu se zúčastnil__ také novináři. Talíře se brz__ rozbil__. Chlapci si házel__ míčem. Koťata se v__hříval__ na sluníčku. Hasiči během chvíle požár uhasil__.

Klauni bavil__ diváky svými v__lomeninami. Krotitelé předváděl__ svou odvahu v kleci se lv__ a tygry. Akrobatky chodil__ po laně a dělal__ přemety. Medvědí mláďata lákal__ k pohlazení. Krasojedkyně se proháněl__ na koních kolem manéže. Malé holčičky snil__, že jednou budou mít také koně nebo poníka. Cvičená zvířata předváděl__ své naučené kousky. Na závěr v__stoupil kouzelník s nebezpečnými triky. V jeho klobouku se vedle živ__ch králíků objevil__ také červené tulipány. Diváci se mohl__ nadšením utleskat a nikomu se po skončení představení nechtělo jít domů.